

การพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE
Development of Educational Innovation Creation Skills in the Epidemic Situation
of Coronavirus Infection (COVID-19) of Teachers of Sub-District Quality Schools
under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumpon
using SPMOE Supervision Process

สุจินต์ ภิญญานิล*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE กับเกณฑ์ร้อยละ 75 2) ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จาก 44 โรงเรียน จำนวน 1,608 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 39 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้สมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กระบวนการนิเทศแบบ SPMOE แบบประเมินทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา แบบประเมินนวัตกรรมการศึกษา และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา ร้อยละ 79.69 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ครูได้สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 39 นวัตกรรม ผลการประเมินคุณภาพนวัตกรรมอยู่ในระดับเหรียญทอง จำนวน 14 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 35.90 ระดับเหรียญเงิน จำนวน 20 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 51.28 และระดับเหรียญทองแดง จำนวน 5 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 12.82 และ 3) ครูมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ในระดับมาก

คำสำคัญ: ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา; กระบวนการนิเทศแบบ SPMOE; สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

*ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

Abstract

The research aims were 1) to compare innovative creation skills in the situation of the epidemic of coronavirus disease 2019 of teachers of sub-district quality schools under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon using a SPMOE Supervision Process with 75 percent criteria, 2) to investigate the results of their educational innovation developments, and 3) to examine their satisfaction with the development of the innovation creation skills in such situation using the SPMOE Supervision Process. The population was 1,608 teachers of the sub-district quality schools under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon from 44 schools. The research sample was 39 teachers from 44 sub-district quality schools under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon obtained by a voluntary sampling technique. The research tools employed were SPMOE Supervision Process, Educational Innovation Creation Skill Assessment Form, Innovation Assessment Form and Satisfaction Assessment Form. Statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation, and one-group t-test statistics.

The results of this research were as follows: 1) teachers achieved 79.69 percent of educational innovation skills, which was higher than the 75 percent criteria with statistically significant at the .05 level. 2) teachers created 39 innovations. The results of the innovation quality evaluation were at gold medal level, which composed of 14 innovations, at 35.90 percent. Such results were at silver medals, which composed of 20 innovations, at 51.28 percent and were at bronze medals, which composed of 5 innovations, at 12.82 percent. 3) the teachers were satisfied with the development of educational innovation skills in the epidemic situation of coronavirus disease 2019 with the SPMOE supervision process at a high level.

Keywords: Educational Innovation Creation Skills; SPMOE Supervision Process; Epidemic Situation of Coronavirus Infection (COVID-19)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ที่เกิดโรคระบบทางเดินหายใจที่ค้นพบล่าสุดในปี 2019 คือ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 กระทรวงศึกษาธิการได้ให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับ ปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ พร้อมทั้งให้ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนดแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นักวิจัยจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563) ได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินการ “การจัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย” ไว้ว่า ควรมีการจัดการหลักสูตรให้มีความกระชับ เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียน ปรับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และยกระดับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหา ลดตัวชี้วัดและโครงสร้างเวลาเรียน มีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารแก่ครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับเนื้อหาที่จำเป็นของแต่ละช่วงวัย มีการจัดทำคู่มือหลักสูตรฉบับย่อสำหรับผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ส่งเสริมบทบาทของศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็นโค้ชให้แก่ครูโดยให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ของพื้นที่ ตลอดจนโรงเรียนมุ่งเน้นให้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันตนเองจากโรคระบาด โดยศึกษาคู่มือจากองค์กรอนามัยโลกเป็นหลัก นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลาย เหมาะสม และตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนยุคใหม่

นวัตกรรมการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพที่กำหนด ส่งผลต่อ 1) นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น 2) นักเรียนเข้าใจบทเรียนเป็นรูปธรรม 3) บรรยายภาคการเรียนรู้สนุกสนาน 4) บทเรียนน่าสนใจ 5) ลดเวลาในการสอน และ 6) ประหยัดค่าใช้จ่าย (พิสนุ พงศ์ศรี, 2554) อีกทั้งยังส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ได้แก่ 1) ช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครู 2) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 3) ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 4) พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการเรียนรู้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2559) ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมของครูขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย การคิดสร้างสรรค์มีบทบาทต่อความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของครู ขณะที่ความรู้ในการสร้างนวัตกรรม แรงจูงใจ บุคลิกภาพ และการสนับสนุนจากองค์กร ส่งผลถึงความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของครูเช่นกัน (วรลธิ ฉิมทองดี และวรรณิ แกมเกตุ, 2558) กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน การสนับสนุนซึ่งกันและกัน มุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (เรวณี ชัยเขาวรัตน์, 2558)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีสิ่งที่สัมพันธ์กัน 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศการศึกษา สิ่งสำคัญในการนิเทศการศึกษา คือ จะดำเนินการอย่างไรจึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูผู้สอนตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีคุณภาพ โดยมีเทคนิควิธีการของผู้นิเทศเป็นปัจจัยสำคัญ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานทางนิเทศการศึกษา เรียกอีกอย่างว่า กระบวนการนิเทศผู้วิจัยซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ มีความสนใจในการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู ควบคู่กับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และระบบออนไลน์ (Online) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและศึกษานิเทศก์ในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE กับเกณฑ์ร้อยละ 75
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ความร่วมมือ ในการสร้างนวัตกรรมการศึกษา โดยทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) การคิดสร้างสรรค์ (Think Creatively) 2) การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ (Work Creatively With Others) และ 3) การสร้างนวัตกรรมให้เกิดผลสำเร็จ (Implement Innovation)

กระบวนการนิเทศแบบ SPMOE หมายถึง กระบวนการนิเทศที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู ควบคู่กับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และระบบออนไลน์ (Online) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและศึกษานิเทศก์ในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หมายถึง โรงเรียนในโครงการที่เกิดขึ้นตามนโยบาย "1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ" ในปีการศึกษา 2562 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการครอบคลุมทุกตำบลทั่วประเทศ โดยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีโรงเรียนได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ จำนวน 44 โรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 44 โรงเรียน 1,608 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้สมัครใจ (Voluntary Sampling) จำนวน 39 คน

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการนิเทศแบบ SPMOE เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ตัวแปรตาม คือ

1. ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู
2. ผลงานนวัตกรรมการศึกษาของครู
3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ขอบเขตเวลา

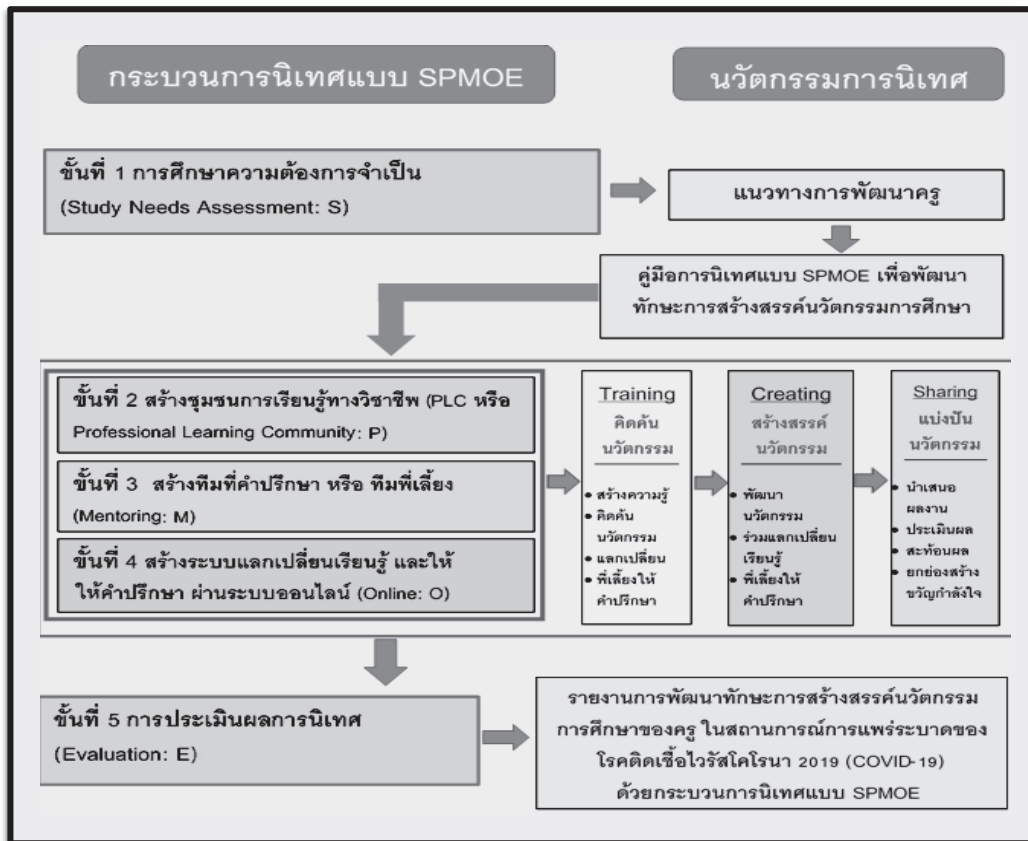
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนากระบวนการนิเทศแบบ SPMOE แล้วประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการนิเทศโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE

ขั้นตอนการวิจัย

การพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

จากภาพ 1 กระบวนการนิเทศแบบ SPMOE สรุปลขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็น (Study Needs Assessment: S) ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของครูในการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำผลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครู และพัฒนากระบวนการนิเทศแบบ SPMOE แล้วจัดทำคู่มือการนิเทศแบบ SPMOE เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา

ขั้นที่ 2 สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC หรือ Professional Learning Community: P) โดยผู้วิจัยได้รับสมัครครูที่มีความต้องการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม มาสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อร่วมคิด ร่วมสร้างสรรค์ และร่วมแบ่งปัน โดยมีทีมพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออนไลน์

ขั้นที่ 3 สร้างทีมที่ปรึกษา หรือทีมพี่เลี้ยง (Mentoring: M) ผู้วิจัยได้สร้างทีมพี่เลี้ยงที่มีความรู้ด้านการศึกษาและการพัฒนานวัตกรรม ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ขั้นที่ 4 สร้างระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้คำปรึกษา ผ่านระบบออนไลน์ (Online: O) ผู้วิจัยได้สร้างระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำปรึกษา และติดตามความก้าวหน้าการพัฒนานวัตกรรม โดยใช้ระบบออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom และ Line Group

โดยในกระบวนการนิเทศขั้นที่ 2 ขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 ถือเป็นขั้นตอนการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครูซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบให้ดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอนไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้กระบวนการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมของครูประสบผลสำเร็จ โดยผู้วิจัยได้แบ่งระยะเวลาในการพัฒนาครูออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 Training เป็นการให้ความรู้ เพื่อให้ครูได้แนวทางแก้ปัญหาและคิดค้นนวัตกรรม โดยดำเนินการจัดประชุมแบบออนไลน์ ส่งเสริมให้มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อร่วมคิดค้นแนวทางการแก้ปัญหาสู่การพัฒนานวัตกรรม มีทีมพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา

ระยะที่ 2 Creating เป็นการให้ครูดำเนินการพัฒนานวัตกรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำปรึกษา และติดตามความก้าวหน้าการพัฒนานวัตกรรมผ่านระบบออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วย Google Classroom และ Line Group แล้วประเมินทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู ด้วยแบบประเมินทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา โดยมีการประเมินใน 3 ประเด็น ได้แก่ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น และกระบวนการสร้างนวัตกรรม แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ระยะที่ 3 Sharing แบ่งปันนวัตกรรม เป็นการจัดงานวิชาการนำเสนอผลงานนวัตกรรมแบบออนไลน์ เพื่อให้ครูทุกคนได้นำเสนอนวัตกรรม โดยมีทีมพี่เลี้ยงและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ร่วมกันประเมินผลงานนวัตกรรม เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE โดยมีการสะท้อนผล และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เกิดการพัฒนา พร้อมทั้งมอบเกียรติบัตรเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู แล้วศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E) เป็นขั้นตอนการสรุปผล ประเมินผลและจัดทำเป็นรายงานการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น ดำเนินการประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE พร้อมทั้งปฏิทินการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการดำเนินงาน และวิธีการประเมินผล

2. ครูดำเนินการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ตามกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมของครูโดยใช้เครื่องมือประกอบด้วย

3.1 แบบประเมินทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา เป็นการประเมินทักษะของครูระหว่างพัฒนานวัตกรรมและการแลกเปลี่ยนผ่านระบบออนไลน์ โดยมีการประเมินใน 3 ประเด็น ได้แก่ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น และกระบวนการสร้างนวัตกรรม

3.2 แบบประเมินผลงานนวัตกรรมการศึกษา เป็นการประเมินจากผลงานนวัตกรรมของครูเล่มรายงาน และการนำเสนอผลงานในงานประชุมวิชาการ

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE หลังเสร็จสิ้นการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ด้วยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียว (t-test for One Sample)

2. การประเมินผลงานนวัตกรรมการศึกษา ประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน ซึ่งประกอบด้วยทีมพี่เลี้ยง และผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้แบบประเมินนวัตกรรมแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ แล้วนำมาคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

3. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE มีผลการวิจัย ดังนี้

ตาราง 1 ผลการประเมินทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู

ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรมการศึกษา	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig(2-tailed)
ผลการประเมิน	39	100	79.69	5.45	5.38*	0.000

* $p < 0.05$

ผลการประเมินทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครูที่เข้าร่วมพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 79.69 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 ผลการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู

ผลงานนวัตกรรม	ผลการประเมิน			
	เหรียญทอง	เหรียญเงิน	เหรียญทองแดง	รวม
ระดับคุณภาพของนวัตกรรม	14	20	5	39
คิดเป็นร้อยละ	35.90	51.28	12.82	100

ผลการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครูที่เข้าร่วมพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE พบว่า ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมการศึกษาได้ครบทุกคน จำนวน 39 นวัตกรรม มีการประเมินระดับคุณภาพของนวัตกรรมจากผลงานนวัตกรรม เล่มรายงานนวัตกรรม และการนำเสนอนวัตกรรม โดยคณะกรรมการ ซึ่งเป็นทีมพี่เลี้ยง และผู้ทรงคุณวุฒิ มีผลการประเมินคุณภาพนวัตกรรมอยู่ในระดับเหรียญทอง จำนวน 14 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 35.90 ระดับเหรียญเงิน จำนวน 20 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 51.28 และระดับเหรียญทองแดง จำนวน 5 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 12.82

ตาราง 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE

ความพึงพอใจของครู	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
1. การศึกษาความต้องการจำเป็น สอดคล้องกับความต้องการของครู	4.21	0.72	มาก
2. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ช่วยให้ครูได้ร่วมคิด ร่วมสร้างสรรค์และร่วมแบ่งปัน	4.15	0.74	มาก
3. ทีมที่ปรึกษา หรือ ทีมพี่เลี้ยง ที่คอยให้คำปรึกษา มีส่วนช่วยให้ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมได้สำเร็จ	4.28	0.68	มาก
4. ระบบออนไลน์ที่ใช้มีความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้คำปรึกษา และติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนานวัตกรรม	4.21	0.72	มาก
5. การให้ความรู้ ระยะที่ 1 ช่วยให้ผู้ครูได้แนวทางแก้ปัญหาและคิดค้นนวัตกรรม	4.46	0.55	มาก
6. การพัฒนานวัตกรรม ระยะที่ 2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำปรึกษา และติดตามความก้าวหน้าผ่านระบบออนไลน์ ช่วยให้ครูสามารถพัฒนานวัตกรรม	4.21	0.72	มาก
7. การแบ่งปันนวัตกรรม ในงานวิชาการ ระยะที่ 3 ช่วยให้ผู้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมการศึกษา	4.41	0.71	มาก
8. การนำเสนอนวัตกรรมในงานวิชาการเป็นโอกาสให้ผู้ครูได้มีประสบการณ์ในการเผยแพร่ผลงาน	4.44	0.71	มาก
9. การประเมินนวัตกรรมโดยคณะกรรมการมีความเหมาะสม	4.36	0.70	มาก
10. การสะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ส่งผลให้ผู้ครูได้แนวทางการพัฒนาและต่อยอดนวัตกรรม	4.44	0.67	มาก
11. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกิจกรรมการมอบเกียรติบัตรเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างขวัญกำลังใจ	4.77	0.42	มากที่สุด
12. ประโยชน์ที่ครูได้รับจากการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม การศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE	4.62	0.54	มากที่สุด
13. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม การศึกษา ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ในภาพรวม	4.59	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.39	0.65	มาก

ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE พบว่า ครูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (4.39)

อภิปรายผล

การพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE อภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมของครูที่ใช้การพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 79.62 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะผู้วิจัยใช้กระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ซึ่งมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็น (Study Needs Assessment: S) ขั้นที่ 2 สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC หรือ Professional Learning Community: P) ขั้นที่ 3 สร้างทีมที่ปรึกษา หรือทีมพี่เลี้ยง (Mentoring: M) ขั้นที่ 4 สร้างระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้คำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ (Online: O) และขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E)

จากผลการวิจัยพบว่า จากการประเมินด้วยแบบประเมินทักษะ ครูมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ โดยได้วิเคราะห์ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น และการสร้างนวัตกรรม ขออภิปรายใน 3 ประเด็นหลักดังนี้

1.1 การคิดอย่างสร้างสรรค์ของครู ประกอบด้วย การใช้เทคนิควิธีการคิดอย่างหลากหลายและมีความคิดริเริ่มในสิ่งที่เป็นประโยชน์ โดยครูให้ความสำคัญกับบรรยากาศภายในองค์กรที่สร้างสรรค์ ให้เวลาและเปิดโอกาสกับบุคลากรในการคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ มีโครงการวิจัยหรือหลักสูตรต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาออกมาอย่างสร้างโอกาสให้กับบุคลากรพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้บริหารยังสนับสนุนเรื่องงบประมาณ สถานที่ และระบบเทคโนโลยีได้ดี ทำให้มีบรรยากาศที่สร้างสรรค์ภายในองค์กร ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2562) ความแตกต่างของบรรยากาศองค์การ มาจากความแตกต่างในรูปแบบการบริหาร บรรยากาศองค์การมีผลต่อความเป็นผู้นำด้านนวัตกรรม บรรยากาศความคิดสร้างสรรค์ได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับ วราลี นิคมทองดี และวรรณิ แกมเกตุ (2558) ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของครูได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้ในการสร้างนวัตกรรม บุคลิกภาพ แรงจูงใจในการสร้างนวัตกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนับสนุนจากองค์กรและการคิดสร้างสรรค์ ส่วนการคิดสร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้ในการสร้างนวัตกรรม บุคลิกภาพ แรงจูงใจในการสร้างนวัตกรรมและการคิดสร้างสรรค์เป็นตัวแปรส่งผ่านที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการสร้างนวัตกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Stamm (2008) ที่กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างนวัตกรรม อีกทั้งความรู้ความสามารถและลักษณะบุคคลยังส่งผลถึงการคิดสร้างสรรค์ด้วย นอกจากนี้ การวิเคราะห์ลักษณะการส่งผ่านของตัวแปรการคิดสร้างสรรค์ พบว่า การคิดสร้างสรรค์มีบทบาทส่งผ่านแบบบางส่วนจากบุคลิกภาพ ไปยังความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของครูอีกด้วย

1.2 มีการทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น โดยครูมีส่วนร่วมของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูและทีมที่เลี้ยงในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผ่านระบบออนไลน์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ครบถ้วนถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและในเงื่อนไขการทำงานร่วมกันได้กำหนดให้มีการสร้างแรงจูงใจภายในด้วยการสร้างความภาคภูมิใจในตนเองและภาคภูมิใจในผลที่เกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปต่อยอดสู่การปฏิบัติจริง ในการดำเนินการสร้างสรรค์นวัตกรรม เกิดความภาคภูมิใจในผลที่เกิดขึ้นในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ มีภาวะผู้นำร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน (สิวรี พิศุทธิ์สินธพ, 2554; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง, 2557) อีกประการหนึ่ง ครูมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกันได้ตลอดเวลา ผู้วิจัยได้จัดระบบออนไลน์ เป็นพื้นที่กลางให้ทุกคนได้มีโอกาสทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ตลอดเวลาขณะที่อยู่ในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557: น. 93 - 102) องค์ประกอบด้านพื้นที่การเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ระบุถึงการมีพื้นที่กลางซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอยู่ในทุกโรงเรียน โดยธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันเพื่อแบ่งปันสารทุกข์สุกดิบ ซึ่งกันและกันอย่างไม่เป็นทางการเมื่อเกิดบรรยากาศที่ผ่อนคลายจะเป็นช่วงเวลาที่คุณครูได้เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

1.3 การสร้างนวัตกรรม ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการให้ความรู้เพื่อให้ครูได้แนวทางแก้ปัญหาและคิดค้นนวัตกรรม ประกอบด้วย การวางแผนพัฒนานวัตกรรม การพัฒนานวัตกรรม และการประเมินคุณภาพนวัตกรรม ทำให้ครูทุกคนสามารถสร้างนวัตกรรมตามกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาได้ มีผลงานนวัตกรรมที่มีคุณภาพและพร้อมนำเสนอในเวทีวิชาการ สอดคล้องกับ สรรค์ชัย เทียวประเสริฐกุล (2554) กล่าวถึง การสร้างนวัตกรรม ต้องอาศัยแรงจูงใจ เพื่อผลักดันให้ประสบความสำเร็จซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการสร้างนวัตกรรม ทั้งนี้ในการพิจารณาปัจจัยด้านความรู้ในการสร้างนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับการอบรมสะท้อนให้เห็นว่า ครูได้รับความรู้ในการสร้างนวัตกรรมจากการสนับสนุนจากองค์กรด้านการอบรมเพื่อให้เกิดแนวคิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างนวัตกรรมให้สำเร็จได้ นอกจากนี้ ความรู้ในการสร้างนวัตกรรม แรงจูงใจ บุคลิกภาพและการสนับสนุนจากองค์กร ส่งผลถึงความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีน้อย ลาวัณ (2552) และเนาวนิตย์ สงคราม (2556) ที่พบว่า ในกระบวนการพัฒนานวัตกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้สร้าง รวมไปถึงแรงจูงใจและบุคลิกภาพในแต่ละบุคคล และยังต้องการการสนับสนุนจากองค์กรหรือผู้บังคับบัญชา จะมีอิทธิพลให้ครูมีความสำเร็จในวิชาชีพมากขึ้นและการคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

ฉะนั้น การพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสฤษฏธธานี ชุมพร ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ต้องอาศัยนโยบายและการสนับสนุนจากผู้บริหาร รวมถึงการร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรทุกฝ่ายในการพัฒนานวัตกรรมให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรผ่านรูปแบบ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งในโรงเรียนและในระบบออนไลน์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีทีมที่เลี้ยงและศึกษานิเทศก์เป็นตัวกลางในการขับเคลื่อนจะทำให้การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของครูประสบผลสำเร็จสามารถนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

2. ผลการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาของครู ที่ผ่านการพัฒนาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE พบว่า ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมการศึกษาได้ครบทุกคน จำนวน 39 นวัตกรรม นวัตกรรมมีคุณภาพ เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมของครูเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 Training เป็นการให้ความรู้ เพื่อให้ครูได้แนวทางแก้ปัญหาและคิดค้นนวัตกรรม ระยะที่ 2 Creating เป็นการให้ครูดำเนินการพัฒนานวัตกรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำปรึกษา และระยะที่ 3 Sharing แบ่งปันนวัตกรรม เป็นการจัดงานวิชาการนำเสนอผลงานนวัตกรรมแบบออนไลน์ เพื่อให้ครูทุกคนได้นำเสนอนวัตกรรม โดยมีทีมพี่เลี้ยงและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ร่วมกันประเมินผลงานนวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึง “นวัตกรรม” (Innovator) ซึ่งหมายความว่าบุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มคิด เรียนรู้ และลงมือทำในสิ่งที่แปลกใหม่ สิ่งที่แตกต่างกันหรือสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ มีสุวรรณ (2560) การส่งเสริมครูด้านการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ นวัตกรรมการศึกษาจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยวิถีชีวิตที่ออกนอกกรอบการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนควรมีความทันสมัยในยุคดิจิทัลที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจทุกที่ ทุกเวลา เช่น ห้องเรียนอัจฉริยะ ระบบอีเลิร์นนิ่ง โมบายเลิร์นนิ่ง คอร์สออนไลน์ และการทดสอบออนไลน์ การพัฒนานวัตกรรมของครูเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญและใช้โรงเรียนเป็นฐาน เมื่อนวัตกรรมบางอย่างได้รับการยอมรับการเผยแพร่และยอมรับนวัตกรรมจะแผ่ขยายสู่คนกลุ่มใหญ่

การประเมินผลงานนวัตกรรม มีการประเมิน 7 ด้าน คือ ด้านคุณค่าทางวิชาการ ด้านประโยชน์ของนวัตกรรม ด้านลักษณะของผลงาน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการนำเสนอผลงาน ด้านเอกสาร/รูปเล่มนวัตกรรม และด้านการนำเสนอนวัตกรรม โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินคุณภาพนวัตกรรมเป็น 3 ระดับ ได้แก่ เหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญทองแดง ผลการประเมินผลงานนวัตกรรม พบว่า ระดับคุณภาพนวัตกรรมการศึกษาของครูโดยรวมอยู่ในระดับเหรียญเงิน จำนวน 20 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 51.28 ระดับเหรียญทอง จำนวน 14 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 35.90 และอยู่ในระดับเหรียญทองแดง จำนวน 5 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 12.82 แสดงให้เห็นว่าครูที่เข้าร่วมพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ในครั้งนี้ ทุกคนสามารถพัฒนานวัตกรรมการศึกษาได้สำเร็จ และนวัตกรรมส่วนใหญ่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา ประเสริฐสิน และคณะ (2560) แนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัย การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ส่งเสริมครูให้เป็นนวัตกรรมโดยการจัดการอบรมความรู้ที่ทันสมัยเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้คำปรึกษาโดยทีมพี่เลี้ยง ผ่านระบบออนไลน์ การจัดเวทีนำเสนอผลงานเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในชั้นเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญและขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียน

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ครูจำนวน 39 คน ที่ได้รับการพัฒนาทักษะการสร้างสรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE มีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.39 สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2560) กล่าวถึง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ว่า การเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์สามารถเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้ และการช่วยให้ได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานอย่างเพียงพอ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งการพัฒนาทักษะการสร้างสรค์นวัตกรรมการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการศึกษาความต้องการของครู นำมาออกแบบกระบวนการ มีการอบรมให้ความรู้เพื่อให้ครูสามารถคิดค้นและสร้างนวัตกรรมการศึกษาได้ มีการสร้างพื้นที่ออนไลน์ให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีทีมพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษาในระหว่างดำเนินการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา และเมื่อเวทีวิชาการให้ครูได้นำเสนอผลงานนวัตกรรมการศึกษาและมีเกียรติบัตรยกย่องครู ส่งผลให้ครูเกิดความภาคภูมิใจ และพึงพอใจนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยในครั้งนี้ผลงานนวัตกรรมการศึกษาของครูสามารถนำไปสู่การพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

1.2 กระบวนการนิเทศแบบ SPMOE สามารถนำไปพัฒนาทักษะการสร้างสรค์นวัตกรรมการศึกษาของครูได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำกระบวนการนิเทศแบบ SPMOE ไปใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 ควรมีการวิจัยในลักษณะการนิเทศการศึกษาด้านอื่น ๆ ของครูในรูปแบบออนไลน์ หรือผสมผสาน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โรคระบาด หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีข้อจำกัด

เอกสารอ้างอิง

ทิศนา ขัมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เนาวนิตย์ สงคราม. (2556). การสร้างนวัตกรรมการศึกษา: เปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชิต ฤทธิชัย. (2559). เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิสนุ พองศรี. (2554). วิจัยชั้นเรียน: หลักการและเทคนิคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

- ภูมิมา ภิญญินวัฒน์. (2563). จัดการเรียนรู้การสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2563, จาก <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/>.
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2558). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) 9 วิธีสร้างครูผู้ศิษย์. เอกสารประมวลแนวคิดและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับคณะทำงานโครงการพัฒนาระบบกลไกและแนวทางการหนุนเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน. (น. 1-10).
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25(1), 93-102.
- วรลธิ ฉิมทองดี และวรรณิ แกมเกตุ. (2558). โมเดลเชิงสาเหตุของความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของครูโดยมีการคิดสร้างสรรค์เป็นตัวแปรส่งผ่าน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 10(4), 324-332.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้: กรุงเทพฯ.
- วิวัฒน์ มีสุวรรณ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของครูนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีการศึกษาในสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(3), 50-61.
- ศรีน้อย ลาวัณ. (2552). การวิเคราะห์กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนของครูโดยใช้เทคนิคการสืบสอบแบบขึ้นชม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรรค์ชัย เตียวประเสริฐกุล. (2554). Innovation = Inner + Motivation. แปรนด์เอจ เอสเซนเชียล ฉบับที่ 3, 32-43.
- สิวรี พิศุทธิ์สินธพ. (2554). รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิก. วารสารศึกษาศาสตร์, 22, 2.
- อัสรา ประเสริฐสิน, เทพสุตา จิตรระกุล และจอย ทองล้อมศรี. (2560). การศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู. วารสารบรรณศาสตร์ มศว, 10(2), 78- 89.
- Stamm. (2008). Managing innovation, design and creativity. (2 nd. ed.). Chichester: JohnWiley & Sons.